Vlaams Parlement

vergadering **C126 – WEL10**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid

van 11 februari 2014

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanduiding van een nieuwe waarnemend administrateur-generaal bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
- 806 (2013-2014) 3

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de problematiek van het gebruik van Nederlands in vergunde kinderopvang
- 875 (2013-2014) 5

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het grensoverschrijdend gedrag van een minderjarige in De Windroos in Leopoldsburg
- 803 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een nieuw geval van seksueel grensoverschrijdend gedrag in VAPH-voorzieningen
- 817 (2013-2014) 8

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de registratie van ondersteuningsvragen voor minderjarigen met een handicap in de toekomstige intersectorale toegangspoort
- 871 (2013-2014) 14

■

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanduiding van een nieuwe waarnemend administrateur-generaal bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
- 806 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, op 1 september 2013 ging de heer Laurent Bursens, administrateur-generaal van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), op pensioen. Deze functie werd door de Vlaamse Regering vacant verklaard op 7 juni 2013 en kandidaturen moesten tegen uiterlijk 30 juni 2013 binnen zijn. Eigenlijk beging men hier al meteen een fout. Als men weet dat de pensionering van een uittredende administrateur-generaal, geen onbelangrijke functie, ingaat op 1 september, dan verwacht men toch dat er niet wordt gewacht tot in juni om die functie vacant te verklaren, wetende dat de selectieprocedure pas ten vroegste in de loop van juli kan starten.

In een schriftelijke vraag van mij in september heb ik ook kritiek geuit op de manier waarop deze vacante betrekking werd gepubliceerd. De sollicitatietermijn bedroeg slechts twee weken en liep al af op 30 juni. In zijn aanbeveling gaf de Vlaamse ombudsman naar aanleiding van een klacht in dit concreet geval aan dat wanneer het gaat om een voorzienbare vacature gaat – wat het geval is bij pensionering – er een voldoende lange sollicitatietermijn zou moeten zijn. Hij stelde dat een termijn van één maand meer aangewezen is dan een termijn van twee weken, zeker in vakantieperiodes. Opmerkelijk was eveneens dat voor een vacature waarvoor een masterdiploma wordt gevraagd, interne kandidaten die op niveau A werken, geen masterdiploma moeten hebben.

Minister, u zei toen in uw antwoord dat u de kritische bemerkingen van de ombudsman erkent. Voor de diplomavereisten verwees u naar het Vlaams personeelsstatuut.

Uit de agenda van de ministerraad van 18 oktober 2013 bleek dat de selectieprocedure werd gestopt omdat er geen kandidaten waren geslaagd. In de pers stond te lezen dat twaalf van de in totaal zeventien kandidaten aan de tests mochten deelnemen, maar dat geen daarvan de eindmeet haalde. De procedure moest dus worden overgedaan.

Pas tijdens de ministerraad van 22 november werd beslist om een nieuwe oproep te doen. Er gingen hier met andere woorden vijf weken verloren. Deze keer werd wel een langere sollicitatietermijn gehanteerd. De kandidaturen moesten binnen zijn tegen 22 december 2013.

Op 31 oktober communiceerde het VAPH dat de heer Dany Dewulf als waarnemend administrateur-generaal van het VAPH in functie was getreden, twee maanden dus nadat de heer Bursens met pensioen was gegaan.

Na de beslissing van de regering op 18 oktober om de eerste selectieprocedure stop te zetten, diende ik een vraag om uitleg in over de gevolgen van deze situatie voor het VAPH en de belangrijke beslissingen en ontwikkelingen die zich beleidsmatig aandienen en waar het VAPH vanzelfsprekend een cruciale rol in speelt. Zo betekent het decreet inzake de persoonsvolgende financiering een gigantische omwenteling voor de sector. Dat decreet moet ingaan op 1 januari 2015. Dit zal dan ook nog heel wat inspanningen vragen van de administratie, die vandaag al veel te wensen overlaat inzake bestuurskracht. Ook het werkveld heeft trouwens de grootste twijfels over de vraag of het VAPH tegen deze taak is opgewassen.

Mijn vraag om uitleg werd niet in aanmerking genomen omdat mevrouw Vogels bij de bespreking van de begroting en de beleidsbrief kort was ingegaan op de kwestie. Minister, u stelde in uw antwoord dat “de vacature voor de leidende ambtenaar van het VAPH op de vergadering van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 opnieuw zal open verklaard worden. Intussen is er gezorgd voor de nodige continuïteit. Er is geen acuut probleem. Het

raadgevend comité is ook opnieuw geïnstalleerd, onder voorzitterschap van de transitiemanager."

Minister, tot mijn verbazing las ik op de agenda van de ministerraad van 17 januari dat de regering besliste om mevrouw Karine Moykens aan te duiden als waarnemend administrateur-generaal van het VAPH. Los van de verdiensten van mevrouw Moykens kunnen we er niet naast kijken dat zij sinds 2004 onafgebroken kabinetschef is geweest van de verschillende ministers van Welzijn die uw partij heeft geleverd. Als gevolg van de beslissing van de ministerraad van 25 oktober 2013 is zij sinds 1 januari 2014 ook aangetreden als secretaris-generaal van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De secretaris-generaal van dit departement is ook de algemeen leidend ambtenaar van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA).

Zonder afbreuk te doen aan de capaciteiten van mevrouw Moykens, moeten we ons afvragen of een persoon in staat is om de leiding op zich te nemen van een beleidsdepartement en van twee overheidsagentschappen terzelfdertijd. In een bericht van Belga lazen we hierover het volgende: "Omdat er een aantal belangrijke dossiers op de plank liggen bij het VAPH is er nood aan iemand die de eindverantwoordelijkheid neemt over die dossiers. Dat is een job voor een administrateur-generaal, maar die is er nu nog niet."

De waarnemend administrateur-generaal, toen de heer Dany Dewulf, vraagt hier eigenaardig genoeg om een andere waarnemend administrateur-generaal aan te duiden om de leiding van het VAPH over te nemen, in afwachting van de definitieve aanduiding van een nieuwe administrateur-generaal. Het is toch merkwaardig dat de ene administrateur-generaal vraagt om een andere administrateur-generaal aan te duiden. Men kan zich afvragen waarom een algemeen directeur van het VAPH deze functie niet zou kunnen uitoefenen, maar wel iemand die intussen ook nog bijkomend leiding geeft aan het departement en aan het VIPA.

Minister, wat is de basis voor de vraag van de heer Dewulf om zich te laten vervangen als waarnemend administrateur-generaal? Ik zou graag enige toelichting krijgen bij deze gang van zaken.

Is het realistisch dat een persoon secretaris-generaal is van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en daarbovenop twee agentschappen leidt, waarvan er een voor een enorme transformatie staat?

Zal mevrouw Moykens voldoende tijd kunnen besteden aan de uitvoering van het decreet Persoonsvolgende Financiering, wat voor de administratie een gigantische uitdaging is?

Wat is intussen de stand van zaken van de tweede selectieronde die werd opgestart om een nieuwe administrateur-generaal voor het VAPH aan te werven?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Op 17 januari besliste de Vlaamse Regering inderdaad om mevrouw Moykens, secretaris-generaal van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin eveneens aan te stellen als waarnemend administrateur-generaal van het VAPH. Haar aanstelling kwam er naar aanleiding van een gesprek dat ik had met de huidige algemeen directeur die conform het Vlaams personeelsstatuut tijdelijk de leiding van het VAPH waarnam in afwachting van de aanstelling van een nieuwe administrateur-generaal.

In het licht van belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot de integrale jeugdhulp en de verdere realisatie van Perspectief 2020 - Nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met handicap en in het bijzonder de persoonsvolgende financiering, zijn we nagegaan wat er op korte termijn moet gebeuren en welke posities ten opzichte van de andere administraties moeten worden ingenomen. We hebben afgesproken dat in afwachting van de aanduiding van de nieuwe administrateur-generaal van het VAPH, een volwaardige, zij het waarnemend administrateur-generaal zou worden aangesteld om op korte termijn te nemen beslissingen voldoende gewicht te geven, zowel buiten als binnen het VAPH. Dit hebben we gedaan omdat er een aantal belangrijke dossiers op de plank liggen bij het VAPH.

Mevrouw Moykens heeft ruim dertig jaar ervaring met de welzijns- en gezondheids-administratie. Vanuit haar vorige job monitorde ze de beleidsmatige opvolging van de sectorale en intersectorale transitietrajecten van het VAPH en was ze een permanent lid van de beleidsraad Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Ze heeft daar de continuïteit kunnen verzekeren. Zij is bijgevolg onmiddellijk inzetbaar, wat de continuïteit van de dienstverlening naar een maatschappelijk gevoelige sector ten goede komt, en ze is zeker in staat om nu, in een overgangsperiode, zowel het departement als het VAPH op een professionele manier te leiden.

De functie van administrateur-generaal van het VAPH is vacant sinds 1 september 2013 naar aanleiding van de pensionering van de vorige administrateur-generaal. Op 18 oktober 2013 besliste de Vlaamse Regering om de selectieprocedure voor een nieuwe administrateur-generaal stop te zetten, aangezien de aanwervingsprocedure geen geschikte kandidaat opleverde. Onmiddellijk werd de procedure heropgestart, wat ertoe leidde dat de Vlaamse Regering op 22 november 2013 kon beslissen om de vacature opnieuw vacant te verklaren. De selectieprocedure loopt momenteel. Normaliter zal deze procedure nog deze legislatuur kunnen worden afgerond. Het is dus inderdaad mijn intentie om deze legislatuur nog werk te maken van de aanstelling van een nieuwe administrateur-generaal, na een beslissing van de Vlaamse Regering.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik dank u voor het korte maar pertinente antwoord. Op mijn eerste vraag, of u kunt zeggen wat aan de basis ligt, verwijst u naar een gesprek met de heer Dewulf. De heer Dewulf zou hebben gesteld dat er best een andere administrateur-generaal zou worden aangesteld. Het is mij nog steeds onduidelijk waarom de heer Dewulf de taak niet op zich zou kunnen nemen. Op mijn tweede vraag, of u het realistisch acht dat één persoon de drie taken op zich kan nemen, hebt u niet geantwoord. Op mijn derde vraag, of mevrouw Moykens voldoende tijd zal krijgen om dat belangrijke decreet uit te voeren, antwoordde u evenmin.

Op mijn vierde vraag, over de stand van zaken, antwoordde u enkel dat u de intentie hebt om normaliter nog deze legislatuur iemand aan te stellen. Sta mij toe dat ik dat erg vaag vind en dat dit ook kan leiden tot een niet-aanstelling. Op 22 december verstreek de termijn om zich kandidaat te stellen. Vandaag, 11 februari, had ik mogen verwachten dat u zou meedelen hoeveel kandidaten er zijn en dat de procedure loopt. Maar u zegt enkel dat u de intentie hebt om normaliter nog deze legislatuur iemand aan te stellen. Ik neem daar akte van.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de problematiek van het gebruik van Nederlands in vergunde kinderopvang
- 875 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Voorzitter, minister, collega's, in Sint-Genesius-Rode dreigen heel wat plaatsen verloren te gaan omdat bestaande kinderdagverblijven niet voldoen aan de voorwaarde inzake de actieve taalkennis van het Nederlands bij de kinderbegeleiders. Een aantal kinderdagverblijven maken zich sterk dat zij niet zullen stoppen met hun activiteit. Nochtans bepaalt artikel 6 van het nieuwe Kinderopvangdecreet, dat op 1 april 2014 in werking treedt, als vergunningsvoorwaarde dat de verantwoordelijke en minstens één van de kinderbegeleiders een actieve kennis van de Nederlandse taal bezit.

Kind en Gezin heeft in de kranten een nogal eigenaardige reactie verwoord. Volgens Kind en Gezin is het nog niet duidelijk wat er gebeurt met de crèches die niet voldoen aan de voorwaarden. Over het handhavingsbeleid is nog geen beslissing genomen, zo zou de

woordvoerster van Kind en Gezin hebben verklaard. Het Kinderopvangdecreet van 20 april 2012 voorziet nochtans in een aantal duidelijke maatregelen die kunnen worden genomen wanneer een opvanginitiatief niet voldoet aan de vergunningsvoorwaarden: een aanmaning met opgave van een termijn waarbinnen moet worden geremedieerd, of een bestuurlijke maatregel, namelijk een schorsing van de vergunning tot de voorziening voldoet aan de vergunningsvoorwaarde of de opheffing van de vergunning. De schorsing heeft volgens het decreet een opschorting van de activiteiten tot gevolg, tot de toestand is geregulariseerd. De opheffing heeft van rechtswege de sluiting van de kinderopvanglocatie tot gevolg. De organisatie van kinderopvang zonder vergunning machtigt Kind en Gezin een sluitingsbevel te geven dat door de burgemeester kan worden uitgevoerd. Naar mijn aanvoelen zijn de bepalingen in het decreet vrij duidelijk.

Minister, wat zijn de maatregelen die kunnen worden genomen voor kinderopvanginitiatieven die niet voldoen aan de voorwaarden inzake de actieve kennis van het Nederlands van de verantwoordelijke en van de begeleiders? Over welk handhavingsbeleid heeft de woordvoerster van Kind en Gezin het als zij stelt dat over het handhavingsbeleid nog geen beslissing is genomen ? Heeft Kind en Gezin een gesprek gehad met de verantwoordelijken van de opvangvoorzieningen waar zich een probleem voordoet met de actieve kennis van de verantwoordelijke en de begeleiders? Hebben zij samen een plan van aanpak kunnen opstellen om ervoor te zorgen dat deze kinderdagverblijven voldoen aan de voorwaarde van de actieve kennis van het Nederlands? Zijn die mensen bereid om voldoende actieve kennis van het Nederlands te verwerven? Als er nog geen overleg is geweest, is het dan niet wenselijk dat Kind en Gezin een dialoog aangaat met deze opvangvoorzieningen?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit mij graag aan, want de taalkennis is een essentieel element van het Kinderopvangdecreet. De vergunnings- en subsidievoorwaarden zijn duidelijk: de verantwoordelijke en minstens één kinderbegeleider moeten de taal machtig zijn. En dat is maar logisch voor een instelling die onder de Nederlandstalige regelgeving valt. Als men het Nederlands niet machtig is, dan kan men de regelgeving, de uitvoeringsbesluiten en de omzendbrieven zelfs niet lezen of begrijpen. Voorts is het essentieel dat men het Nederlands kent, want dat is nodig voor de contacten met de ouders. In het onderwijs pleiten we voor het wegwerken van taalachterstand. De leeftijd van 0 tot 3 jaar is cruciaal voor de taalontwikkeling. Kinderbegeleiders moeten dus het Nederlands kennen.

De handhavingsbepalingen staan in het decreet. Ik ga ervan uit dat die worden toegepast. Er moeten ook uitvoeringsbesluiten komen. Minister, hoe zit het met de uitvoeringsbesluiten inzake handhaving en toezicht? Dat is hét instrument om te kunnen optreden tegen initiatieven die niet voldoen aan de regelgeving.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, minister, collega's, het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters bepaalt dat de organisator van kinderopvang, om een vergunning te verkrijgen, moet voldoen aan voorwaarden inzake actieve kennis van de Nederlandse taal van de verantwoordelijke en van minstens één van de kinderbegeleiders. Voorts stelt het decreet dat de organisator met een vergunning voor gezinsopvang of een vergunning voor groepsopvang een basissubsidie kan ontvangen van Kind en Gezin. Het is aan de Vlaamse Regering om hierover de regels te bepalen, waaronder de voorwaarden voor de actieve taalkennis van het Nederlands voor de kinderbegeleider, en het gebruik van het Nederlands in de werking van de kinderopvanglocatie. Deze bepalingen worden verder uitgewerkt in het vergunningenbesluit en het subsidiebesluit.

Het vergunningenbesluit legt het taalniveau vast voor de verantwoordelijke en minstens één kinderbegeleider van de voorziening. Het subsidiebesluit legt, vanaf de tweede subsidietrap – de

subsidie die het mogelijk maakt om inkomensgerelateerd te werken – het taalniveau vast voor alle kinderbegeleiders. Daarnaast kan de organisator per drie voltijds equivalente kinderbegeleiders met een attest actieve kennis van het Nederlands één kinderbegeleider tewerkstellen zonder dit attest, op voorwaarde dat deze kinderbegeleider dit attest behaalt maximaal vier jaar na de start als kinderbegeleider bij de organisator en indien er altijd een kinderbegeleider met dit attest aanwezig is in de kinderopvanglocatie. Verder bepaalt dit besluit dat de organisator, eveneens vanaf het niveau van de tweede subsidietrap, zorgt voor het gebruik van het Nederlands in de werking door een taalbeleid te realiseren dat de Nederlandse taalverwerving stimuleert en dat verantwoordelijken en de kinderbegeleiders ondersteunt, met daarnaast positieve aandacht voor de taal die het kind in zijn thuismilieu spreekt.

Er moet wel op worden gewezen dat in een aantal overgangsperiodes wordt voorzien: de organisator van gezinsopvang heeft drie jaar de tijd om te voldoen aan de voorwaarde over de taalkennis van de kinderbegeleiders; de organisator van groepsopvang heeft één jaar de tijd om te voldoen aan de voorwaarde over de taalkennis van de kinderbegeleiders. Zolang deze overgangsperiodes lopen, zal en kan er uiteraard geen handhaving gebeuren inzake deze voorwaarden, aangezien in die periode de betrokken groepen nog niet aan de voorwaarde moeten voldoen. Deze periode is echter bedoeld om hen in staat te stellen, indien nodig, maatregelen te nemen zodat men uiterlijk tegen het einde van de overgangstermijn wel aan de voorwaarden voldoet.

Dat de bepalingen in verband met de taalvoorwaarden uit de lucht zouden komen vallen, is niet helemaal correct. Voor de erkende en gesubsidieerde sector werd reeds in 2004 een taalvoorwaarde opgenomen in het oprichtingsdecreet van Kind en Gezin. Zo staat in artikel 24 het volgende: opdat een voorziening erkend of gesubsidieerd kan worden, dient al het personeel in dienst van de voorziening een grondige kennis van het Nederlands te hebben. Dit artikel werd gewijzigd in 2009: opdat een voorziening erkend of gesubsidieerd kan worden, moet het personeel in dienst van de voorziening en dat instaat voor de communicatie met de overheid of voor de dienstverlening, inclusief de contacten met kinderen en gezinnen, een geattesteerde kennis van het Nederlands hebben.

Wat betreft de kinderopvang die werkt met een attest van toezicht, is de taalkennis van de verantwoordelijken reeds in de vorige legislatuur vastgelegd, in een besluit van de Vlaamse Regering van 2009. Hierbij werd in een overgangsperiode voorzien van vijf jaar, die afliep op 31 december 2013. Vandaar dat er in het decreet niet in een overgangstermijn is voorzien. Beide bepalingen werden geïntegreerd in het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters. Het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters van 20 april 2012 maakt inzake de bepalingen geldende de handhaving een onderscheid tussen de minnelijke wijze waarop wordt gestreefd naar een oplossing – met een aanmaning – en de fase waarin effectief een boete of bestuurlijke maatregel kan worden opgelegd.

Voorts bepaalt het decreet dat Kind en Gezin de organisator zal aanmanen wanneer wordt vastgesteld dat een organisator een vergunningsvoorwaarde niet naleeft. Dat betekent dat Kind en Gezin een brief zal sturen naar de organisator, waarin wordt toegelicht dat werd vastgesteld dat de organisator de voorwaarden niet naleeft, bijvoorbeeld via toezicht ter plaatse door Zorginspectie en na opvraging door Kind en Gezin van de stavingstukken over de taalkennis. In die brief zal dan worden verzocht zich binnen een door Kind en Gezin te bepalen termijn in orde te stellen. Verder bepaalt het decreet dat de Vlaamse Regering de nadere regels hiervoor moet bepalen. De Vlaamse Regering kan dus het kader bepalen waarbinnen Kind en Gezin voorwaarden en dergelijke kan opleggen in de aanmaning. Artikels 19 tot en met 23 van het decreet bepalen de verschillende bestuurlijke maatregelen die mogelijk zijn en ook de boete. Kind en Gezin heeft bij de niet-naleving van vergunningsvoorwaarden de mogelijkheid om een vergunning te wijzigen, te schorsen, op te heffen, en om een boete op te leggen tussen 100 en 100.000 euro. Voor beide aspecten kan de Vlaamse Regering nog nader bepalen wanneer welke maatregel kan worden genomen. Dit gebeurde tot op heden nog niet.

Over welk handhavingsbeleid heeft de woordvoerster van Kind en Gezin het als zij stelt dat over het handhavingsbeleid nog geen beslissing is genomen? De woordvoerster verwijst naar de nadere regels die door de Vlaamse Regering nog zullen worden bepaald en waarin het kader wordt bepaald waarbinnen Kind en Gezin met de boetes en de bestuurlijke maatregelen mag omgaan. In deze context is het bovendien ook belangrijk te melden dat de Franse Gemeenschap beroep heeft aangetekend bij het Grondwettelijk Hof tegen de taalkennisregels in het Kinderopvangdecreet. Een uitspraak van dit hof wordt in de loop van februari verwacht. Dat betekent ook dat de nadere regels die gevolgd zullen kunnen of moeten worden wanneer de taalkennis van het Nederlands ontbreekt, mee afhankelijk zullen zijn van deze uitspraak. Ook om deze reden kan er vandaag nog geen effectieve beslissing worden genomen over het te volgen handhavingsbeleid. De woordvoerster van Kind en Gezin heeft dus terecht een voorzichtige positie ingenomen, gezien deze context.

Kind en Gezin informeert de hele sector over het kader met de vergunnings- en subsidiërings-voorwaarden. Kennis van het Nederlands is er, naast de andere bepalingen, een item van. Kind en Gezin gaat het gesprek aan met belangengroepen, koepelorganisaties, voorzieningen uit Brussel en de faciliteitengemeenten om de transitie naar de nieuwe regelgeving te begeleiden. Daarnaast werd een samenwerking met de Huizen van het Nederlands opgezet. De betrokken voorzieningen ontvangen deze week een brief van het Huis van het Nederlands Brussel, waarin wordt aangeboden om samen een analyse te maken en een traject uit te tekenen. Tegelijk wordt door Kind en Gezin de actuele situatie bij de opvangvoorzieningen inzake de nodige kennis van het Nederlands gemonitord, en wordt er gepeild naar de intenties en de aanpak van de opvangorganisator om aan de vereisten te voldoen indien deze kennis er nog niet is. Op basis van deze monitoring zal ik aan de Vlaamse Regering vragen om de besproken bepalingen al dan niet bij te sturen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het grensoverschrijdend gedrag van een minderjarige in De Windroos in Leopoldsburg
- 803 (2013-2014)

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een nieuw geval van seksueel grensoverschrijdend gedrag in VAPH-voorzieningen
- 817 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Voorzitter, minister, collega's, ouders van minderjarigen met een handicap maken zich zorgen over de fysieke integriteit van hun kinderen in internaten op het vlak van grensoverschrijdend gedrag, en dat naar aanleiding van het misbruik in De Windroos te Leopoldsburg. Zij zijn bevreesd omdat voorzieningen voor personen met een handicap steeds meer een gemengd publiek opvangen waarvan steeds meer minderjarigen met emotionele en/of gedragsstoornissen deel uit maken. Ofschoon ze erkennen dat deze jongeren evenzeer nood hebben aan een aangepaste opvang, geldt hun vrees vooral voor de fysieke integriteit van hun eigen kinderen. Blijkbaar wordt de problematiek door steeds meer gebruikersraden aangekaart bij de directies van voorzieningen. Die verwijzen steevast naar de hogere overheid die hun een bepaald opnamebeleid oplegt.

In het geval van De Windroos wordt in de pers gewag gemaakt van het feit dat de interne controle gefaald heeft, zodat meerdere slachtoffers konden worden gemaakt. Ik verwijs naar onze vergadering van vorige week en het verslag van Peter Adriaenssens over het onderzoek naar misbruiken in het verleden. Ondanks die studie blijft het toch voortduren.

Volgens de directie is de dader ondertussen overgeplaatst naar een aangepaste voorziening. Nu is bij ouders van kinderen in internaten in de omgeving de vrees ontstaan dat de integriteit van hun kind in gevaar is. De overplaatsing van iemand met probleemgedrag lost het probleem niet op.

Minister, welke maatregelen worden getroffen inzake interne controle in internaten ten aanzien van minderjarigen van wie de neiging naar grensoverschrijdend gedrag gekend is? Waar heeft in De Windroos de interne controle gefaald?

Hoe wordt bij het samen verblijven van verschillende doelgroepen in een internaat gewaakt over de fysieke integriteit van elke minderjarige? Wordt daarbij expertise vanuit geestelijke gezondheidszorg binnengebracht? Werden ter zake algemene richtlijnen uitgewerkt voor voorzieningen? Zo niet, is het niet wenselijk daar werk van te maken?

Hoe kunnen ouders van minderjarigen met een handicap in een internaat gerustgesteld worden met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag van andere minderjarigen?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, eind 2012 kwamen enkele gevallen van misbruik in het noodinternaat Den Heuvel aan het licht. Nu, ongeveer twee jaar later, wordt opnieuw melding gemaakt van een geval van seksueel misbruik. Deze keer speelden de feiten zich af in de leefgroep De Windroos van Sint-Ferdinand te Leopoldsburg. Een 14-jarige jongen met gedrags- en emotionele problemen zou meerdere minderjarige jongeren uit zijn leefgroep hebben misbruikt.

Uit de berichtgeving in verschillende media kwam naar voren dat de communicatie van de voorziening niet optimaal was. Zo zou een van de slachtoffers eerst als dader zijn aangeduid. Het hoeft geen betoog dat dit niet bevorderlijk is voor het vertrouwen tussen de ouders, het kind en de begeleiders.

Het parket startte intussen een onderzoek. De VAPH-omzendbrief van 9 augustus 2012 betreffende het opgerichte meldpunt grensoverschrijdend gedrag legt aan elke VAPH-voorziening de verplichting op om grensoverschrijdend gedrag te melden wanneer zich mogelijk strafbare feiten hebben voorgedaan. Het VAPH kan steeds aan het agentschap Zorginspectie vragen om ter plaatse te onderzoeken of de voorziening de vereiste procedure correct heeft toegepast en of er preventieve of corrigerende maatregelen werden getroffen.

Volgens de krant De Standaard van 30 december 2013 heeft het meldpunt weet van 61 incidenten van grensoverschrijdend gedrag in VAPH-voorzieningen sinds 1 oktober 2012. Het ging hierbij vooral over seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen bewoners. Volgens het vertrouwenscentrum Vlaams-Brabant zijn deze cijfers echter een onderrapportage omdat in heel wat niet-gemelde incidenten een onderzoek wel op zijn plaats is. Het VAPH antwoordde dat het (seksueel) grensoverschrijdend gedrag moeilijk kan worden voorkomen wegens de gevarieerde doelgroep binnen de voorzieningen. Het gaat daarbij niet altijd om bewust misbruik of geweld, maar ook over het niet goed kunnen plaatsen van gevoelens.

Externe seksuele hulpverleners zoals Aditi vzw – een centrum voor advies, informatie en ondersteuning betreffende seksualiteit aan personen met een handicap – mogen alleen ondersteuning bieden bij personen met een beperking die 18 zijn of ouder. Dat is zeer terecht, maar het is in vele gevallen duidelijk dat deze ondersteuning al vroeger nodig is. Deze hulpverleners zijn echter ook vrijwilligers.

Ik verwijs naar mijn vraag in de commissie van 6 oktober 2009. Ik vroeg of er contact was geweest tussen Aditi en uw kabinet. Het is mijns inziens belangrijk elke beschikbare knowhow te gebruiken in deze thematiek.

Zal het agentschap Zorginspectie worden ingezet om te kijken of er volgens de procedures is gehandeld binnen het Sint-Ferdinand, gelet op de klachten van sommige ouders over de communicatie door de voorziening?

Wat is uw reactie op de kritiek van onder meer Marc Van Gestel van Zorggebruikers vzw dat de leefgroepen niet gepast zijn samengesteld?

Welke acties hebt u tijdens deze legislatuur ondernomen om seksuele opvoeding bij personen met een handicap meer onder de aandacht te brengen? Hierbij moet natuurlijk een onderscheid worden gemaakt tussen minderjarige en meerderjarige personen met een handicap. Kan het VAPH hierin een stimulerende en ondersteunende rol spelen ten aanzien van de voorzieningen?

Is er intussen al contact geweest tussen Aditi vzw en uw kabinet of het VAPH om een kwalitatieve aanpak te ontplooien, zeker aangezien het VAPH nu aangeeft dat het niet echt een antwoord heeft wegens de diversiteit van de doelgroep?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Met het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg binnen de voorzieningen voor personen met een handicap, in uitvoering van het Kwaliteitsdecreet, is een beleid rond grensoverschrijdend gedrag (GOG) een erkenningsvoorwaarde. Een door het VAPH erkende voorziening dient te beschikken over uitgeschreven processen in functie van het detecteren van en aangepast reageren op grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van gebruikers.

Sinds 1 oktober 2012 zijn de door het VAPH erkende diensten en voorzieningen ook verplicht om grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van hun gebruikers te melden aan het VAPH. Hiervoor is een registratiesysteem ontwikkeld. Gebruikers zelf en hun familie kunnen situaties van grensoverschrijdend gedrag melden via het gratis telefoonnummer 1712, een hulplijn voor iedereen die geconfronteerd wordt met geweld, misbruik en kindermishandeling. Daarnaast kunnen de door het VAPH erkende diensten en voorzieningen, in het geval van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van gebruikers binnen het kader van de hulpverlening, een beroep doen op het vertrouwenscentrum kindermishandeling (VK).

In dit kader financiert het VAPH het vertrouwenscentrum van Vlaams-Brabant. Dit aanbod geldt in principe voor heel Vlaanderen en richt zich op minder- en meerderjarigen. Het vertrouwenscentrum zorgt hierbij voor: ondersteuning van de voorziening in functie van een gepast optreden bij GOG; ondersteuning bij het achterhalen van de feiten; individuele hulpverlening aan de slachtoffers van GOG; en organiseren van vorming voor de hulpverleners van de voorzieningen. Gebruikers of hun vertegenwoordigers kunnen ook zelf aan de voorziening vragen om het vertrouwenscentrum in te schakelen.

De voorziening Sint-Ferdinand, waarvan De Windroos deel uitmaakt, beschikt over een duidelijke procedure in functie van preventie, detectie en reactie op grensoverschrijdend gedrag. De Windroos heeft in de feiten de nodige maatregelen genomen. Zo beschikken al de jongeren over een individuele kamer en is er een systeem van deurdetectie. Dat wil zeggen dat als er ’s nachts een kamerdeur wordt geopend, de opvoeder die toezicht houdt, een signaal krijgt. Iedere situatie van grensoverschrijdend gedrag, ook deze, wordt via het geëigende registratieformulier gemeld aan het VAPH. Parallel werden hier ook de ouders van de betrokken gebruikers, de verantwoordelijke inrichtende macht en de Zorginspectie op de hoogte gebracht. De dader werd geplaatst in een andere instelling.

De Zorginspectie ging onmiddellijk na de melding ter plaatse. Het verslag van dit inspectiebezoek is in opmaak. Het meest recent beschikbare inspectieverslag dateert van november 2012 en maakt geen gewag van onregelmatigheden.

Zoals zonet toegelicht, moeten alle voorzieningen die zijn erkend door het VAPH een referentiekader, dat ook is neergeschreven, ontwikkelen ten aanzien van grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast moet de voorziening een procedure hanteren voor preventie, detectie van en aangepast reageren op grensoverschrijdend gedrag. De voorziening dient de procedures aan te passen aan de eigen situatie en de eigen doelgroep.

Het VAPH heeft in het verleden actief de problematiek van grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar gemaakt binnen de sector. Daar waar voorzieningen in aanvang eerder terughoudend waren in overleg omtrent deze problematiek, heeft het VAPH dit via enkele studiedagen en symposia in de belangstelling gebracht. Er werd een breder project opgezet met de sector, wat in 2006 geresulteerd heeft in het uitbrengen van een cd-rom, waarin tal van tips worden gegeven omtrent preventiebeleid en reactiebeleid, maar ook informatie over wetgeving inzake privacy, meldingsplicht en dies meer.

De overeenkomst die het VAPH sinds 2008 heeft met het vertrouwenscentrum te Leuven, garandeert de nodige vorming en praktische ondersteuning van voorzieningen.

Indien ouders met vragen zitten, kunnen ze zich steeds richten tot de directie van de voorziening, hetzij binnen het collectief overlegorgaan met name de gebruikersraad, hetzij via individuele vraagstelling. De directie is verplicht om op dergelijke informatievragen te antwoorden.

Een goede procedure in verband met grensoverschrijdend gedrag omvat ook de maatregelen inzake informatie en communicatie naar de ouders van de minderjarigen. In dit geval werden de ouders van de minderjarigen ook gecontacteerd.

Het VAPH schakelt in ernstige gevallen van grensoverschrijdend gedrag steeds het agentschap Zorginspectie in. Het agentschap Zorginspectie kan echter ook autonoom beslissen tot een onderzoek. Naar aanleiding van het recente geval van grensoverschrijdend gedrag in De Windroos, ging Zorginspectie de dag na de melding van de feiten ter plaatse. Dat was overigens ook een uitdrukkelijke vraag van de voorziening. Een inspectieverslag van dat bezoek is in opmaak.

De voorzieningen hebben hierbij het recht om te reageren op de vaststellingen vanuit de Zorginspectie, om eventueel te verduidelijken of om verkeerde vaststellingen te weerleggen. Na deze kans tot repliek wordt het verslag overgemaakt aan het VAPH en wordt er bekeken in hoeverre er al dan niet voldoende in overeenstemming met de erkenningsvoorwaarden is gehandeld. Desgevallend worden aan de voorziening corrigerende maatregelen gevraagd.

Uiteraard begrijp ik de bekommernis van de heer Van Gestel, maar ik volg zijn gedachtegang niet helemaal. Personen met verstandelijke beperkingen zijn een bijzonder kwetsbare groep wat grensoverschrijdend gedrag betreft. Ze zijn vaak minder weerbaar en daardoor een makkelijk slachtoffer voor fysiek, verbaal en cognitief sterkere personen.

De heer Van Gestel gaat er in zijn betoog van uit dat de groep jongeren met gedrags- en emotionele stoornissen een doelgroep is die pas recent wordt opgevangen binnen de minderjarigenvoorzieningen van het VAPH. Dat is manifest onjuist. Reeds decennialang behoren die jongeren tot de doelgroep van de minderjarigenvoorzieningen van het VAPH.

Daarnaast gaat een gedrags- en emotionele problematiek vaak ook samen met een mentale beperking. Het zijn niet altijd twee zuiver af te lijnen problematieken. Bovendien is het samenstellen van leefgroepen een verantwoordelijkheid van de voorzieningen zelf, die door die voorzieningen ernstig genomen wordt. Hierbij wordt rekening gehouden met diverse elementen als leeftijd, risicogedrag, niveau van verstandelijk functioneren enzovoort.

Doorgaans worden jongeren met gedrags- en emotionele stoornissen samengebracht in specifieke leefgroepen, met verhoogd toezicht en structuur. Dat is ook het geval voor De Windroos, een leefgroep die zich specifiek richt op jongeren met gedrags- en emotionele stoornissen. Aangezien ik geen tegenindicaties heb dat dit in dit geval niet op een kwalitatieve en gefundeerde wijze gebeurt, wens ik hier op dit ogenblik niet verder op in te gaan.

Na een bredere campagne in de jaren 2004-2006 werden geen bijkomende initiatieven meer genomen vanuit het VAPH zelf. Seksuele opvoeding voor minderjarigen is niet alleen een opdracht van de VAPH-voorziening, maar ook van de school bijzonder onderwijs, waar deze leerlingen gebruik van maken.

Seksuele opvoeding is uiteraard een wezenlijk onderdeel van een preventiebeleid, hetzij doordat de voorziening dit zelf opneemt, hetzij door andere partners zoals onderwijs, vormingsinstellingen, enzovoort.

In september 2011 concretiseerde de visie van de Vlaamse Regering op een gezamenlijke aanpak zich in een actieplan tot samenwerking in de aanpak van geweld op kinderen, in het bijzonder in de context van seksueel misbruik. Daarbij engageerden wij ons vanuit de bevoegdheden Welzijn, Volksgezondheid, Gezin, Jeugd, Onderwijs en Sport tot drie actielijnen: de ondertekening en de opvolging van een engagementsverklaring betreffende de bescherming van de seksuele integriteit van minderjarigen; de organisatie van een gezamenlijke studiedag rond seksualiteit en integriteit in de zorg en ondersteuning van kinderen en jongeren waarbij ook 'good practices' aan bod komen en ten slotte het ontwikkelen van een vormingsaanbod voor jeugdwerkers, hulpverleners en trainers om hen te leren omgaan met mogelijke situaties van geweld en misbruik en dit op het vlak van preventie, detectie, melding en opvolging. De VAPH-sector is hier tevens in gevat.

Met de engagementsverklaring verbinden de overheden zich samen met de administraties en de representatieve organisaties tot vorming en sensibilisering rond de problematiek van seksueel grensoverschrijdend gedrag in voorzieningen en organisaties. In uitvoering van de engagementsverklaringen werd aan Sensoa en Child Focus gevraagd om het Raamwerk Seksualiteit en Beleid te vertalen naar de betrokken beleidsdomeinen. Dat gebeurde in samenwerking met de Vlaamse overheid en organisaties op het terrein.

Voor de jeugdhulp, de kinderopvang, de sport en het jeugdwerk bestaat inmiddels een op maat uitgewerkt raamwerk. Organisaties die actief zijn in de vernoemde beleidsdomeinen kunnen het raamwerk gebruiken om hun beleid rond seksualiteit en lichamelijke integriteit te verfijnen of bij te sturen. Dat gebeurt vanuit een samenhangende en integrale beleidsvisie, vertrekkend vanuit een breed kwaliteitsbeleid en een daarop geënt preventie- en reactiebeleid.

Belangrijk daarbij is dat er vertrokken wordt van een positieve visie op seksualiteit waarbij jongeren alle kansen krijgen om zich op hun eigen tempo seksueel te ontwikkelen. Op 17 december 2012 werd dit raamwerk ook voorgesteld aan een ruim publiek tijdens een gezamenlijk studiemoment over de beleidsdomeinen heen. U kunt de digitale versie daarvan vinden op www.seksuelevorming.be.

Er zijn reeds contacten geweest tussen Aditi vzw en mijn kabinet. Er is momenteel geen reglementair kader om die vzw te subsidiëren. Het is ook de vraag of Aditi de enige organisatie is om voorzieningen in deze problematiek te ondersteunen.

Ik meen dat deze organisatie wel een zekere deskundigheid heeft, maar dat de basisopdracht voor het uitwerken van een preventie- en reactiebeleid bij de voorzieningen zelf ligt. Zij kunnen voor de uitwerking van dit beleid een beroep doen op andere partners. Het lijkt me dus aangewezen dat Aditi zich ten aanzien van voorzieningen verder profileert als een ondersteunende organisatie op dat vlak. Het is dan aan de voorzieningen om te beslissen of ze – eventueel tegen betaling – gebruik willen maken van dit aanbod.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U moet mij verontschuldigen, maar ik heb een element van uw antwoord gemist. Misschien hebt u het wel aangekaart, maar is het mij ontgaan door de hoeveelheid informatie. Hoe kunt u het plaatsen dat iemand met dergelijk gedrag wordt overgeplaatst naar een andere voorziening? Ik weet wel dat er ook voor die mensen een oplossing moet zijn. Maar denkt u dat de beveiliging voldoende is ingecalculeerd wanneer u die persoon gewoon overplaatst naar een andere voorziening? Dat deel heb ik blijkbaar gemist. Misschien zal ik het tegenkomen bij het nalezen van uw antwoord of hebt u het toch niet vermeld?

Minister Jo Vandeurzen: Ik ken geen details van de huidige verblijfsplaats van de betrokkene. Ik vind uw vraag eerlijk gezegd wat eigenaardig. Natuurlijk is er geen ander

alternatief dan het zoeken van een andere voorziening waar de betrokkene met de juiste omkadering kan worden opgevangen. Die jongeren leven in leefgroepen. Dat is ook noodzakelijk. We kunnen die jongere toch niet isoleren? Het zijn leefgroepen waar men met een verhoogd toezicht, een verhoogde omkadering en een versterkte structuur met de jongeren aan de slag gaat. Als het niet indruist tegen de privacywetgeving, wil ik wel informeren waar de betrokkene naartoe is, maar ik ben er erg van overtuigd dat de betrokkene naar een setting is waar men in staat is om die ondersteuning ook te geven. Er is geen ander alternatief dan een andere plaats te zoeken.

Mevrouw Vera Van der Borght: Het is niet mijn bedoeling om te weten waar de betrokkene nu is. De essentie van mijn vraag was of er dan extra omkadering is of extra middelen zijn om zulke personen te begeleiden en ervoor te zorgen dat de feiten zich niet kunnen herhalen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord.

Ik ken het Kwaliteitsdecreet, en de preventie en de opvolging van grensoverschrijdend gedrag maken deel uit van de erkenningsvoorwaarden. Er moeten een actieplan en een procedure zijn. Voorzieningen hebben ook de verplichting om gevallen te melden. Enige tijd geleden is professor Adriaenssens in deze commissie geweest in verband met het verslag van het historisch misbruik. Mijn vraag is in hoeverre personen met een beperking zelf in staat zijn om een signaal te geven van grensoverschrijdend gedrag, of zelf het nummer 1217 te bellen of zelf de familie of vertrouwenspersonen in te lichten. Zoals men toen ook zei, hebben personen met een handicap niet altijd de vaardigheden om grensoverschrijdend gedrag in te zien en te melden. Ook voorzieningen zijn verplicht om dit te melden, maar professor Adriaenssens heeft ook gezegd dat men de goede naam en de goede reputatie wil behouden en dat het soms een tweestrijd is. Er is de verplichting om te melden, maar de naam van de voorziening kan worden geschaad. Het is dus belangrijk om te hameren op openheid. Als er grensoverschrijdend gedrag is, betekent dat niet dat er fundamenteel iets fout loopt in de voorziening. Het kan gewoon een samenloop van omstandigheden zijn. Begeleiders of opvoeders kunnen niet ieder moment bij iedere persoon aanwezig zijn. We moeten realistisch zijn. De procedure alleen is niet voldoende, er moet ook kwaliteitsvol worden omgegaan met deze procedure. Er moet ook een goede omkadering zijn. De procedure zelf mag geen excuus zijn, als u begrijpt wat ik bedoel. Het is een zeer moeilijke evenwichtsoefening.

Seksuele opvoeding is inderdaad niet alleen een taak van de voorziening, maar ook van het buitengewoon onderwijs bijvoorbeeld. Maar het buitengewoon onderwijs valt vaak onder dezelfde koepel als de voorziening, bijvoorbeeld een medisch-pedagogisch instituut (mpi). Het heeft weinig zin om de bal naar elkaar te blijven doorspelen. Vaak is er zelfs eenzelfde directie. Het is uiteraard een taak van iedereen. Ik vind daarom dat we toch moeten nagaan of we experten kunnen betrekken, bijvoorbeeld de vzw Sensoa. Sensoa heeft wel niet de expertise om te discussiëren en structureel te financieren. Ik kan daar natuurlijk geen uitspraken over doen, maar misschien moeten we samen eens nagaan hoe we een goede oplossing kunnen vinden in het belang van alle partijen: de personen met een beperking, de voorzieningen, ouders en begeleiders. Begeleiders hebben vaak ook vragen over hoe ze met bepaalde situaties moeten omgaan, zeker met pubers met een mentale beperking. Het wordt zeker vervolgd.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik kan een aantal van de beschouwingen enkel maar onderschrijven.

Het is juist dat alleen maar een papieren procedure niet volstaat om te zeggen dat er een goed beleid is. Mevrouw Stevens heeft daarin helemaal gelijk. De procedures bepalen meestal ook dat er een intern aanspreekpunt moet zijn dat zeer laagdrempelig is en dat voldoende vertrouwen kan genieten bij iedereen die vragen heeft en een gesprek wil.

We gaan de 1712-lijn ook kindvriendelijker maken. Het is zeker een aandachtspunt om ervoor te zorgen dat het voor kinderen een meer bruikbaar instrument wordt. We moeten ook nog andere maatregelen nemen. We zullen de investeringen van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden meer moeten prioriteren op het uitrusten van de infrastructuur, gericht op meer privacy. In deze legislatuur zijn er heel wat extra middelen vrijgemaakt om de omkadering voor de GES-plaatsen (gedrags- en emotionele stoornis) en de GES+-plaatsen beter te organiseren, omdat we denken dat een intensere ondersteuning noodzakelijk is.

Voorzieningen moeten misschien niet altijd zelf een aantal initiatieven nemen. Het buitengewoon onderwijs is er natuurlijk ook nog. Het is geen kwestie van verantwoordelijkheden te verschuiven, maar men moet er zich als voorziening wel van vergewissen dat er een aantal initiatieven genomen zijn. Het is perfect mogelijk dat men hier met het onderwijs goede afspraken over maakt. Men mag ook een aantal dingen verwachten van het onderwijs, maar men moet goed afstemmen. Als het om dezelfde inrichtende macht gaat, zou het geen probleem mogen zijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de registratie van ondersteuningsvragen voor minderjarigen met een handicap in de toekomstige intersectorale toegangspoort
- 871 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, minister, collega's, volgens een omzendbrief die het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) onlangs verstuurde naar belanghebbenden bij de zorgregie minderjarigen, zullen de bevoegdheden inzake zorgvraagregistratie, prioritering en het invullen van open plaatsen bij minderjarige zorgvragers overgedragen worden aan de nieuwe Intersectorale Toegangspoort (ITP).

Deze ITP situeert zich onder het agentschap Jongerenwelzijn. Als ik het goed begrijp, wil dit zeggen dat alle huidige geregistreerde zorgvragen met betrekking tot minderjarigen – internaat, semi-internaat en observatie-en-behandelingscentrum (OBC) – in de Centrale Registratie voor Zorgvragen (CRZ), zullen worden 'afgesloten'. Ook alle zorgvragen van minderjarigen voor ondersteuningsvormen die zich zowel op minderjarigen als meerderjarigen richten, worden overgedragen naar de ITP.

De zorgvragen worden doorgegeven als er een geldige tenlasteneming bestaat voor de zorgvraag. Ik neem aan dat hieronder moet worden verstaan dat deze mensen een 'ticket' hebben gekregen voor een bepaalde zorgvorm. Klopt dat? Met andere woorden, de betrokkenen moeten niet de hele procedure opnieuw doorlopen, maar moeten wachten op toewijzing van een concrete plaats of een budget indien een persoonlijkeassistentiebudget (PAB) werd aangevraagd. Wat dan met de zorgvragen waarvoor nog geen geldige tenlasteneming bestaat? Moet hier de procedure wel opnieuw worden opgestart, of hoe zal dat juist in zijn werk gaan?

Wanneer we kijken naar het laatste zorgregierapport, en meer specifiek naar de tabel met de actieve vragen, dan zouden 3318 zorgvragen ofwel 15 procent van het totaal uit de CRZ verdwijnen door verschuiving naar de ITP. Kunt u bevestigen dat dit inderdaad zo is? Indien niet, dan graag een indicatie van het aantal zorgvragen dat zal overgaan naar de ITP.

Wat is de impact op de CRZ? De CRZ werd ingesteld door een van uw voorgangers om een goed zicht te krijgen en te behouden op de wachtlijsten. Hoe zult u de zorgvragen die worden geregistreerd binnen de ITP laten registreren zodat samen met de CRZ het algemene overzicht van alle zorgvragen behouden blijft?

De parameters waarmee de zorgregierapporten gedurende de afgelopen jaren werden opgemaakt, zijn enkele keren gewijzigd, waardoor het opvolgen van de evolutie in de wachtlijsten moeilijk is. Nu de zorgvragen voor minderjarigen verdwijnen uit de CRZ, zal het er niet eenvoudiger op worden om dit op te volgen. Hoe zult u dit doen, minister, en wel op zo'n manier dat het parlement zijn controlerecht kan uitoefenen, dat wil zeggen met consistente parameters en op een transparante wijze?

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, ik sluit me aan bij deze vraag, met twee concrete punten.

In het pilootproject waren er problemen met het doorgeven van het dossier met betrekking tot het persoonlijkeassistentiebudget (PAB) en het VAPH naar de toegangspoort. U zei toen tijdens een bespreking dat de achterstand van de deskundigencommissie zou zijn opgelost tegen eind 2013 zodat de overdracht van het dossier vlot zou verlopen bij de inwerkingtreding van het decreet Integrale Jeugdhulp op 1 maart 2014. Kunt u daar een stand van zaken van geven?

Worden minderjarigen uit de CRZ gehaald? Wordt er dan een nieuwe CRZ voor minderjarigen aangelegd binnen de toegangspoort?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: De zorgvragen voor minderjarigen met een handicap worden vanaf 1 maart 2014 niet langer opgevolgd via de CRZ binnen de zorgregie van het VAPH, maar worden overgedragen naar de ITP binnen het Agentschap Jongerenwelzijn.

Alle actieve zorgvragen van minderjarigen, geregistreerd op de CRZ, worden door het VAPH doorgegeven aan de ITP voor zover voor deze vragen een geldig PEC-ticket (Provinciale Evaluatiecommissie) beschikbaar is. Ook de gegevens van minderjarigen die beschikken over een geldig PEC-ticket maar waarvoor nog geen zorgvraag geregistreerd werd via de CRZ, zullen door het VAPH doorgegeven worden. Op deze manier wordt vermeden dat kinderen en jongeren die momenteel over een geldig ticket beschikken, de inschrijvingsprocedure opnieuw moeten doorlopen. De bestaande PEC-tickets zullen worden omgezet in een indicatiestellingsverslag in termen van typemodules zodat de procedure van indicatiestelling binnen de toegangspoort niet moet worden doorlopen. Wie nog niet over een PEC-ticket beschikt, maar wel via de centrale registratie van zorgvragen een vraag registreerde, kan niet worden doorgegeven omdat de procedures binnen de Intersectorale Toegangspoort voorschrijven dat er steeds eerst een indicatiestellingsverslag moet zijn vooraleer een vraag aan het team jeugdhulpregie kan worden gesteld.

Het VAPH zal alle volledige aanvragen afwerken voor zover die voor 1 maart ingediend werden, afgehandelde dossiers worden vervolgens overdragen aan Jongerenwelzijn. Vanaf 1 maart kan men een vraag naar niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp stellen bij de ITP indien men nog niet beschikt over het gepaste ticket. In Oost-Vlaanderen is dit al het geval sinds 16 september 2013.

Op basis van het zorgregierapport gebaseerd op de gegevens van 30 juni 2013 schatten we het aantal door te geven actieve zorgvragen in op ongeveer 7500. Het betreft alle vragen inzake internaat, semi-internaat en observatie- en behandelingscentrum, ongeveer 75 procent van de vragen inzake thuisbegeleiding en 25 procent van de vragen naar een PAB. Een deel van deze vragen werd al doorgegeven aan het Agentschap Jongerenwelzijn bij de opstart van de voorstartregio Oost-Vlaanderen in september 2013.

Ook in de toekomst blijft het inderdaad bijzonder belangrijk om zicht te houden op het aantal personen met een vraag naar ondersteuning waarvoor men niet onmiddellijk een passende oplossing kan aanbieden. De opvolging hiervan zal gebeuren in het intersectorale kader van de ITP. Alle noodzakelijk bij te houden informatie over personen met een handicap wordt geregistreerd in het zogenaamde A-document. Zowel Jongerenwelzijn als het VAPH beschikt dus over deze gegevens.

Wat de integratie van de gegevens betreft, worden nu al voorbereidende gesprekken met specialisten ter zake gevoerd. De nodige rapportering zal dus kunnen worden opgezet, waardoor op regelmatige tijdstippen geïntegreerd gecommuniceerd kan worden. Op deze manier kunnen alle belanghebbenden dit verder opvolgen en kan het parlement zijn controlerecht uitoefenen.

De afspraken over regelmatige rapportering worden opgenomen in de beheersovereenkomst van het agentschap Jongerenwelzijn, analoog aan wat nu in de beheersovereenkomst van het VAPH te vinden is.

Mijnheer Gysbrechts, ik zal moeten opzoeken wat de precieze stand van zaken is. Het zou misschien nuttig zijn om de heer Jean-Pierre Vanhee, die de interpretatie van de integrale jeugdhulp voorbereidt, eens in de commissie uit te nodigen. Dan kan hij de stand van zaken geven van het hele proces.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat betekent dat de gegevens van minderjarigen die een PEC-ticket hebben, worden doorgegeven. Ook de gegevens van mensen die een ticket hebben maar nog geen zorgvraag, worden doorgegeven. Wanneer men nog geen ticket of indicatiestelling heeft, is het dossier nog niet afgehandeld op 1 maart, wat betekent dat de betrokkene minderjarige helemaal opnieuw moet beginnen. Klopt dat?

Minister Jo Vandeurzen: Alle dossiers die volledig zijn, worden door het VAPH afgewerkt. Ook al is ter zake nog geen beslissing genomen, toch moet men niet opnieuw naar de toegangspoort gaan.

Mevrouw Helga Stevens: Ik vind het alvast positief dat die informatie er is. Veel mensen maken zich zorgen. Ze vragen zich af of ze opnieuw door de administratieve mallemolen moeten. Ik denk dat het echt erg belangrijk is dat dit naar het veld wordt gecommuniceerd. Verdwijnen de 3118 zorgvragen?

Minister Jo Vandeurzen: Ja.

Mevrouw Helga Stevens: Gaan die dan naar de Intersectorale Toegangspoort? Prima. Bij de rapportering over de opvolging moeten wel heldere parameters worden gebruikt, zodat we de evolutie van de wachtlijsten goed kunnen opvolgen. Dat moet toestaan om acties te ondernemen om die wachtlijsten in te korten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■